

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

[..]
e-pasts

Lēmums

Rīgā, 03.10.2025.

Nr. [..]

*Par Datu valsts inspekcijas 16.05.2025.
amatpersonas lēmuma Nr. 2-4.2/678-N
apstrīdēšanu un atcelšanu daļā par
atteikumu veikt rīcību par konstatētā
pārkāpuma novēršanu*

[1] Datu valsts inspekcijā (turpmāk – Inspekcija) saņemta [..] (turpmāk – Iesniedzējs) Iesniegums “Par Datu valsts inspekcijas 16.05.2025. amatpersonas lēmuma Nr. 2-4.2/678-N apstrīdēšanu un atcelšanu daļā par atteikumu veikt rīcību par konstatētā pārkāpuma novēršanu” (*Inspekcijā reģistrēts 2025. gada 8. septembrī ar Nr. 7-4.2/260-S*) (turpmāk – Sūdzība) ar kuru tiek apstrīdēta Inspekcijas 2025. gada 16. maija vēstule “Par sūdzības izskatīšanas iznākumu” Nr. 2-4.2/678-N (turpmāk – Atbildes vēstule).

[2] Izvērtējot Sūdzībā minēto un Inspekcijas rīcībā esošo informāciju, Inspekcija

konstatē:

[2.1.] Inspekcijā saņemts Iesniedzēja 2025. gada 27. februāra iesniegums “Par prettiesiskas personas datu apstrādes faktu”¹ (turpmāk – Sākotnējā sūdzība), ar kuru Iesniedzējs informē, ka privātpersona sociālajā tīklā *Facebook* dažādos sociālā tīkla lietotāju mērķa grupās nopublicējusi par Iesniedzēju tā personas datus – vārdu, uzvārdu, kā arī īpašu kategoriju personas datus (veselības datus). Sākotnējai sūdzībai pievienots Latvijas Republikas Rīgas apgabaltiesas zvērinātas tiesu izpildītājas [..] 2025. gada 20. februāra akts Nr. 00026/045/2025-AKT “Par rakstveida pierādījumu nodrošināšanu (fakta fiksēšana) pēc personas lūguma” ar kuru nostiprināti pierādījumi par Iesniedzēja personas datu apstrādi.

Iesniedzējs, ņemot vērā savas Vispārīgā datu aizsardzības regulā² (turpmāk – Datu regula) noteiktās datu subjekta tiesības un 77. pantu, lūdza Inspekciju ierosināt pārbaudes lietu, vērsties

¹ Inspekcijā saņemts un reģistrēts 2025. gada 27. februārī ar Nr. 2-4.2/265-S

² Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

pie *Facebook* administrācijas, lai noskaidrotu publicētājas identitāti un uzlikt par pienākumu publicētājam nekavējoties pārtraukt datu publiskošanu, kā arī piemērot sodu.

[2.2.] 2025. gada 9. maijā, pamatojoties uz Sākotnējo sūdzību, Inspekcijas amatpersona veica sociālā tīkla *Facebook* apskati, sastādot aktu Nr. 2-5.1/96. Apskates laikā tika konstatēts, ka vairākās *Facebook* grupās (“Sludinājumi. Объявления”, “Рижские услуги/Пакалpojumi Rīgā”, “Сарафанное радио!!!”, “Кекavas sludinājumu dēlis!”, “BOUTIQUE”, “СУНДУЧОК.LV”, “Rīgas sludinājumu dēlis, Объявление Риге”) publiskoti Iesniedzēja personas dati: vārds, uzvārds, dzīvesvietas pilsēta, veselības stāvokļa informācija, fotogrāfijas un videoieraksti.

[2.3.] 2025. gada 16. maijā Iesniedzējam tika nosūtīta Atbildes vēstule, ar kuru viņš tika informēts, ka, izvērtējot Sākotnējo sūdzību un Inspekcijas veiktās apskates rezultātus, ir konstatējams personas datu apstrādes pārkāpums, proti, pārmērīga veselības datu izmantošana neatbilstoši Datu regulas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktam, kā arī Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – Datu likums) 32. panta otrajai daļai. Vienlaikus inspekcija norādīja, ka citas uzraudzības darbības netiks veiktas, un aicināja Iesniedzēju sākotnēji pašam izmantot Datu regulas III nodaļā noteiktās datu subjekta tiesības, tostarp, vērsties pie pārziņa.

[2.3.] 2025. gada 19. jūnijā no Iesniedzēja saņemta informācija³ – pieteikums Administratīvā rajona tiesas Rīgas tiesu namam “par Inspekcijas amatpersonas 16.05.2025. nelabvēlīga administratīvā akta Nr. 2-4.2/678-N atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu” (turpmāk – Pieteikums).

Pieteikumā Iesniedzējs norāda, ka Inspekcija pati atzinusi viņa personas datu pretiesiskas apstrādes faktu, bet nav veikusi nekādas korektīvās darbības, tādējādi pretiesiski atteikusies izmantot Datu regulas 58. pantā paredzētās pilnvaras. Iesniedzējs lūdz tiesu uzdot Inspekcijai vērsties pie *Facebook* administrācijas, noskaidrot datu apstrādātāja identitāti, uzlikt par pienākumu pārtraukt viņa personas datu publicēšanu un dzēst publicētos datus.

Ar Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama 2025. gada 26. jūnija lēmumu⁴ Iesniedzēja Pieteikums noraidīts, atsakot ierosināt administratīvo lietu. Iesniedzējs par minēto lēmumu iesniedza blakus sūdzību, tomēr Administratīvā apgabaltiesa ar 2025. gada 27. augusta lēmumu nolēma atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2025. gada 26. jūnija lēmumu⁵ un Iesniedzēja blakus sūdzību noraidīt.

[2.4.] 2025. gada 8. septembrī saņemta Sūdzība, ar kuru Iesniedzējs apstrīd Inspekcijas amatpersonas Atbildes vēstuli daļā par atteikumu veikt rīcību par konstatētā pārkāpuma novēršanu.

Ar Sūdzību Iesniedzējs lūdz Inspekcijas direktori:

- Veikt likumā paredzētās uzraudzības darbības un vērsties pie *Facebook* administrācijas, lai noskaidrotu fiziskās personas identitāti, kura veica Iesniedzēja personas datu publiskošanu un turpina to veikt;
- izdot rīkojumu sociālā tīkla *Facebook* konta lietotājam pārtraukt Iesniedzēja personas datu nelikumīgu publicēšanu un īpašas kategorijas datu publicēšanu; kā arī, izdot rīkojumu veikt visu šo ierakstu ar Iesniedzēja personas datiem, dzēšanu.
- uzsākt visas darbības, kādas Inspekcija var īstenot attiecībā uz pārkāpuma novēršanu, tai skaitā vērsties pie pārkāpēja.

³ Inspekcijā reģistrēts ar Nr. 7-4.2/195-S

⁴ ECLI:LV:ADRJRIT:2025:0715.670009025.2.L

⁵ ECLI:LV:ADAT:2025:0827.AA43101725.6.L

[3] Izvērtējot Inspekcijas rīcībā esošos dokumentus, kā arī konstatētos apstākļus un to juridisko vērtējumu, Inspekcija

secina:

[3.1.] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 89. panta pirmo daļu iestādes faktiskā rīcība ir iestādes rīcība publisko tiesību jomā, kas neizpaužas tiesību akta veidā un kas ir vērsta uz faktisko seku radīšanu, ja privātpersonai uz šo rīcību ir tiesības vai šīs rīcības rezultātā ir radies vai var rasties personas subjektīvo tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Par faktisko rīcību atzīstamas arī iestādes darbības, kas neatkarīgi no iestādes nodoma rada tādas faktiskās sekas, kuru rezultātā privātpersonai ir radies vai var rasties būtisks tiesību aizskārums. Atbilstoši APL 89. panta otrajai daļai faktiskā rīcība ir arī iestādes bezdarbība, ja iestādei saskaņā ar tiesību normām bija vai ir pienākums izpildīt kādu darbību, kā arī iestādes sniegta izziņa. Savukārt, saskaņā ar APL 91. panta ceturto daļu, privātpersona iestādes faktisko rīcību var apstrīdēt un pārsūdzēt tāpat kā administratīvo aktu. Ievērojot minēto, Inspekcijas Atbildes vēstule ir uzskatāma par iestādes faktisko rīcību, kas apstrīdama tāpat kā administratīvais akts.

[3.2.] Saskaņā ar APL 79. panta pirmo daļu, administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, bet, ja rakstveida izdotajā administratīvajā aktā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt, – viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Ņemot vērā lēmuma [1] punktā norādīto attiecībā uz Sūdzības saņemšanas dienu, Inspekcija secina, ka Sūdzība ir iesniegta termiņā, līdz ar to tās izskatīšana ir pieļaujama.

[3.3.] Saskaņā ar APL 81. panta pirmo daļu, augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā vai tajā daļā, uz kuru attiecas iesniedzēja iebildumi. APL 81. panta piektajā daļā ir noteikts, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā. APL 76. panta trešajā daļā ir noteikts, ka administratīvā akta apstrīdēšana ir sākotnējās administratīvās lietas turpinājums. Līdz ar to, Inspekcijas direktore kā augstāka amatpersona, atkārtoti izskata Iesniedzēja lietu pēc būtības, vērtē un pārbauda, vai Inspekcijas amatpersona ir pienācīgi izvērtējusi Sākotnējo sūdzību.

[3.4.] Iesniedzējs Sūdzībā norāda ka Inspekcijas amatpersonas lēmums ir prettiesisks, jo amatpersona secina, ka veikta Iesniedzēja personas datu apstrādes un tā neatbilst Fizisko Datu likuma 32. panta otrajai daļai un Datu regulas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktam. Tomēr Inspekcijas amatpersona neveica nekādu rīcību, lai pārtrauktu šo pārkāpumu, bet norāda, ka Sākotnējā sūdzība pēc būtības ir vērtējama kā datu subjekta piekļuves pieprasījums, kas adresējams pārzinim.

Iesniedzējs Sūdzību pamato ar sekojošiem argumentiem:

[3.4.1.] Iesniedzējs norāda, ka Sākotnējā sūdzībā viņš konkrēti lūdzis Inspekciju vērsties pie *Facebook* administrācijas, lai noskaidrotu fiziskas personas identitāti, kā arī uzliktu pienākumu pārtraukt viņa personas datu publiskošanu.

Inspekcijas direktore norāda, ka no Sākotnējās sūdzības satura un pievienotajiem pierādījumiem izriet, ka Iesniedzējam vajadzētu būt zināmai personai, kura publicējusi viņa personas datus, proti, persona, kas organizējusi braucienu uz Gruzijas medicīnas iestādi. Līdz ar to Inspekcijai nav objektīva pamata veikt papildu identitātes noskaidrošanu, izmantojot starpniecību.

Saskaņā ar Datu regulas 55. pantu Inspekcija ir kompetenta izskatīt sūdzības, ja iespējamā pārkāpuma izcelsme ir Latvijā vai tas būtiski skar Latvijas iedzīvotājus. Tomēr Datu regulas

56. pants nosaka, ka gadījumos, kad datu apstrādi veic pārzinis vai apstrādātājs citā dalībvalstī, kompetentā uzraudzības iestāde ir tās dalībvalsts iestāde, kurā atrodas šī pārziņa galvenā iestāde. Tā kā sociālā tīkla *Facebook* pārzinis ir reģistrēts Īrijā, Inspekcijai sadarbības ietvaros būtu jānosūta pieprasījums Īrijas Datu aizsardzības komisijai (DPC Ireland) saskaņā ar Datu regulas 60. pantu par savstarpējo sadarbību.

Vienlaikus jāņem vērā, ka šādas procedūras ir laikietilpīgas un parasti prasa ievērojamu laiku, jo ietver starpiestāžu saziņu un koordināciju. Turklāt arī pēc šādas procedūras veikšanas nav garantijas, ka *Facebook* administrācija spēs identificēt konkrēto konta īpašnieku, it īpaši gadījumos, kad konta profils ir izveidots, izmantojot fiktīvus vai nepilnīgus datus. Eiropas Savienības Tiesa (turpmāk – Tiesa) savā judikatūrā (spriedums lietā Nr. C-210/16) ir atzinusi, ka *Facebook* pārziņa pienākumi attiecas uz apstrādes darbībām, kuras tiek nodrošinātas Eiropas Savienībā, taču tas nenozīmē, ka uzraudzības iestāde var prasīt administrācijai atklāt konkrēta lietotāja identitāti, ja tā nav *Facebook* rīcībā.

Tādējādi, lai arī Inspekcijai ir tiesības sadarbīties ar Īrijas uzraudzības iestādi un lūgt tās palīdzību, šādas darbības, visticamāk, nesniegtu sagaidāmo rezultātu un turklāt neatbilst Inspekcijas kā valsts pārvaldes iestādes rīcības efektivitātes principam (Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pants), jo Iesniedzējam jau ir zināma persona, kas saistīta ar datu publiskošanu.

[3.4.2.] Iesniedzējs norāda, ka viņa mērķis nebija pašam īstenot savas tiesības saskaņā ar Datu regulas 17. pantu. Gluži pretēji, viņš vēlējās, lai situāciju risina Inspekcija, kurai saskaņā ar Datu regulas 58. pantu ir piešķirtas atbilstošas korektīvās pilnvaras.

Inspekcijas direktore norāda, ka Datu regulas sistēma primāri balstās uz datu subjekta aktīvu iesaisti savu tiesību īstenošanā. Datu regulas 12.–22. pantā ir paredzētas plašas datu subjekta tiesības, kuras datu subjektam ir tiesības un pienākums izmantot tieši pret pārziņiem vai apstrādātājiem. Savukārt 77. pants paredz iespēju vērsties uzraudzības iestādē, ja datu subjekts uzskata, ka viņa tiesības tiek pārkāptas, neatkarīgi no tā, vai viņš jau ir izmantojis savas tiesības pie pārziņa.

Lai gan Datu regulas 77. panta 1. punktā noteikta datu subjekta tiesība iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē, ja datu subjekts uzskata, ka viņa personas datu apstrāde pārkāpj šo regulu, tomēr šīs tiesības nav interpretējamas kā uzraudzības iestādes pienākums automātiski uzsākt izmeklēšanu vai pieprasīt informāciju no pārziņa, vienīgi pamatojoties uz datu subjekta subjektīvu uzskatu par iespējamu pārkāpumu. Šāda pieeja neatbilst Administratīvā procesa likuma 14.¹ pantā nostiprinātajam procesuālā taisnīguma principam, kā arī Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pantā nostiprinātajam samērīguma principam, kas uzliek iestādei pienākumu izvērtēt, vai sūdzībā ir norādīti pirmšķietami fakti, kas pamatotu izmeklēšanas nepieciešamību.

Ievērojot minēto, tikai tas fakts, ka Iesniedzējs pats nevēlas izmantot savas tiesības, nav pietiekams pamats, lai uzdotu to darīt Inspekcijai. Inspekcijai nav pienākuma tērēt valsts resursus, lai aizstāvētu tādas datu subjekta tiesības, kuras tikpat efektīvi aizstāvēt var viņš pats. Šo atziņu apstiprina arī Administratīvās apgabaltiesa⁶ ir norādījusi, ka Datu regulas 77. pants dod tiesības datu subjektam vērsties uzraudzības iestādē, taču neparedz viņam subjektīvas tiesības pieprasīt obligātu uzraudzības iestādes rīcību attiecībā uz Datu regulas 58. pantā minēto pilnvaru izmantošanu.

Papildus tam direktore norāda, ka prasība sākotnēji izmantot datu subjekta tiesības atbilst arī regulējumam, kas tiek nostiprināts Eiropas Savienības līmenī. Proti, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas par papildu procesuālajiem noteikumiem attiecībā uz Regulas (ES) 2016/679 īstenošanu projektu paredzēts, ka gadījumos, kad sūdzība attiecas uz datu subjekta tādu tiesību

⁶ Administratīvās apgabaltiesa 2022. gada 10. marta spriedums lietā Nr. A420275120, ECLI:LV:ADAT:2022:0310.A420275120.14.S

īstenošanu, kuru realizēšanai nepieciešams, lai datu subjekts vispirms iesniegtu pieprasījumu pārzinim, šāds pieprasījums ir jāiesniedz pirms sūdzības iesniegšanas uzraudzības iestādei. Tādējādi datu subjektam ir pienākums aktīvi izmantot savas Datu regulā noteiktās tiesības, un, ja viņš šo pienākumu nav izpildījis, Inspekcijai ir tiesības sūdzību nepieņemt un neizskatīt.

Inspekcijai ir tiesības nepieņemt un neizskatīt sūdzību, ja datu subjekts pirms šīs sūdzības nav centies pats izmantot savas Datu regulā noteiktās tiesības.

Tomēr šajā lietā nozīmīgs ir apstāklis, ka Inspekcijas amatpersona, izskatot Sākotnējo sūdzību, jau konstatēja personas datu apstrādes neatbilstību Datu regulas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktam, kā arī Datu likuma 32. panta otrajai daļai. No Administratīvā procesa likuma 7. panta (tiesiskuma princips) un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta (efektivitātes princips) izriet, ka iestādei, konstatējot tiesību normu pārkāpumu, ir pienākums veikt visas saprātīgās un tiesiski pieļaujamās darbības pārkāpuma novēršanai. Ja darbības netiek veiktas, tas ir attiecīgi jāpamato. Tādēļ amatpersonai nebija tiesiska pamata aprobežoties tikai ar norādi, ka Iesniedzējam pašam jāizmanto Datu regulas 17. pantā paredzētās tiesības.

[3.4.3.] Iesniedzējs savā Sūdzībā atsaucas uz Tiesas 2024. gada 14. marta spriedumu lietā Nr. C-46/23, norādot, ka no tā izriet Inspekcijas pienākums izmantot Datu regulas 58. panta 2. punkta d) un g) apakšpunktā paredzētās korektīvās pilnvaras arī tad, ja datu subjekts pats nav pieprasījis datu dzēšanu saskaņā ar Datu regulas 17. panta 1. punktu. Iesniedzējs citē sprieduma motīvus, kuros tiesa atzinusi, ka “ja būtu vajadzīgs datu subjekta iepriekšējs pieprasījums Datu regulas 17. panta 1. punkta izpratnē, tas nozīmētu, ka pārzinis šāda pieprasījuma neesamības gadījumā varētu glabāt attiecīgos personas datus un turpināt tos nelikumīgi apstrādāt. Šāda interpretācija mazinātu regulā paredzētās aizsardzības efektivitāti, jo tās rezultātā neaktīvām personām tiktu liegta aizsardzība, lai arī to personas dati ir tikuši apstrādāti nelikumīgi.” Līdz ar to Iesniedzēja ieskatā Inspekcijas atteikums rīkoties ar norādi, ka viņam pašam vajadzēja vērsties pie pārzina ar dzēšanas pieprasījumu, ir prettiesisks.

Inspekcijas direktores ieskatā atsauce uz šo spriedumu nav pamatota, jo šīs lietas faktiskie apstākļi ievērojami atšķiras no apstākļiem šajā lietā. Proti, minētajā spriedumā tika risināts jautājums par to, vai uzraudzības iestādei vispār ir tiesības uzlikt par pienākumu pārzinim dzēst datus, ja datu subjekts to nav lūdzis, jo pastāv iespējamība, ka datu subjekts pats šo datu dzēšanu nemaz nevēlas. Tāpat lietā tika aplūkota situācija, kad datu subjekts par personas datu apstrādi nemaz nav informēts un līdz ar to nevar īstenot savas tiesības.

Nenoliedzami, Inspekcija piekrīt, ka šādas tiesības uzraudzības iestādei ir, jo īpaši gadījumos, kad notiek acīmredzami prettiesiska personas datu apstrāde vai datu subjekts pats savas tiesības nevar efektīvi īstenot. Arī Inspekcija praksē neprasa datu subjektam īstenot savas tiesības pret pārzini, ja tas nav efektīvi, piemēram, gadījumos, kad pārzinis ir datu subjekta darba devējs vai pastāv citi acīmredzami šķēršļi tiesību īstenošanai.

Vienlaikus Inspekcijas direktore norāda, ka minētais spriedums apliecina uzraudzības iestādes tiesību esamību izmantot Datu regulas 58. panta 2. punktā paredzētās korektīvās pilnvaras, tomēr no tā neizriet beznosacījuma pienākums šīs pilnvaras piemērot katrā gadījumā, kad datu subjekts nav izmantojis savas tiesības pie pārzina.

Sprieduma tvērums aprobežojas ar uzraudzības iestādes tiesībām, bet tajā nav analizēts jautājums par datu subjekta aktīvas iesaistes nepieciešamību savu tiesību īstenošanā, kas ir Datu regulas sistēmas pamatprincips.

Tādējādi Iesniedzēja atsauce uz minēto spriedumu nav uzskatāma par pamatotu šīs lietas faktiskajos apstākļos.

[3.4.4.] Vienlaikus Inspekcijas direktore secina, ka Atbildes vēstulē ir konstatējumi trūkumi, kas liecina, ka sūdzība nav izskatīta ar pienācīgu rūpību un ko nevar novērst apstrīdēšanas stadijā.

[3.4.4.1.] Inspekcijas tiesības prasīt datu subjektam pašam izmantot savas tiesības, ja to izmantošana ir iespējama un efektīva, ir īstenojamas sūdzības pieņemamības izvērtēšanas stadijā. Proti, ja amatpersona konstatē, ka datu subjekts nav izmantojis sev pieejamās tiesības vai sūdzība nav Inspekcijas kompetencē, sūdzības vērtēšana pēc būtības nenotiek, bet tā tiek atdota atpakaļ iesniedzējam, norādot viņam atbilstošos tiesību aizsardzības līdzekļus.

Konkrētajā gadījumā Inspekcija savā atbildes vēstulē vienlaikus norādīja, ka datu subjektam vispirms pašam jācenšas īstenot savas tiesības, taču, kā noprotams no vēstules satura, tā tomēr pēc būtības izskatīja sūdzību un konstatēja personas datu apstrādes neatbilstību Datu regulai. Pie šādiem apstākļiem nav ievērota konsekvence Inspekcijas rīcībā.

Ja iestāde uzskatīja, ka sūdzība nav piekritīga Inspekcijas izskatīšanai, tai tā bija jāatstāj bez izskatīšanas, skaidri norādot datu subjektam uz viņa tiesībām vērsties pie pārziņa. Savukārt, ja amatpersona, izskatot sūdzību, jau konstatēja personas datu apstrādes neatbilstību, tai bija pienākums izvērtēt korektīvo pasākumu piemērošanu saskaņā ar Datu regulas 58. panta 2. punktu. Aprobežošanos vien ar konstatējumu un atteikumu rīkoties amatpersona faktiski atstāja konstatēto pārkāpumu bez sekām, kas neatbilst iestādes uzdevumiem saskaņā ar Datu regulas 57. panta 1. punktu.

Vienlaikus minētais nenozīmē, ka Inspekcijai katrā gadījumā bija jāpiemēro korektīvie pasākumi vai jāuzsāk uzraudzības darbības, tomēr tai bija jāpamato, kādēļ uzraudzības darbības netiks veiktas. Piemēram, Atbildes vēstulē norādīts, ka, meklētajā ievadot Iesniedzēja vārdu un uzvārdu, par viņu publikācijas nav atrodamas, kas varētu liecināt par maznozīmīgu personas datu apstrādi. Taču, balstoties uz šo faktu, nekādi secinājumi par pārkāpuma nozīmīgumu vai nepieciešamību turpināt rīcību netika izdarīti.

Par pietiekamu pamatojumu rīcības neturpināšanai nevar tikt uzskatīta atsauksšanās uz datu subjekta tiesībām, kuras it kā bija jāīsteno pirms sūdzības iesniegšanas, jo šāda atsauce neatbilst faktiski pieņemtajai rīcībai – sūdzības izskatīšanai pēc būtības un pārkāpuma konstatēšanai.

Izvērtējot Inspekcijas amatpersonas Atbildes vēstuli, Inspekcijas direktore konstatē, ka tajā ietverta iekšēji pretrunīga pieeja. No vienas puses, amatpersona norāda, ka Sākotnējā sūdzība pēc būtības vērtējama kā datu subjekta pieprasījums, kas primāri adresējams pārzinim saskaņā ar Datu regulas 17. pantu. No otras puses, amatpersona tomēr ir izskatījusi sūdzību pēc būtības un konstatējusi personas datu apstrādes neatbilstību Datu regulai.

[3.4.4.2.] Atbildes vēstulē ir norādīts, ka *“Inspekcijai nav tiesību izvērtēt cilvēka pamattiesību sadursmi, un šāda izvērtējuma veikšana ietilpst tiesas kompetencē”*. Vienlaikus amatpersona tajā pašā vēstulē konstatējusi pārmērīgu personas datu apstrādi, norādot, ka tā pārsniedz robežas, kas noteiktas Datu regulas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā.

Šāda pieeja rada iekšēju pretrunu un adresātam nesniedz skaidru izpratni par Inspekcijas kompetenci un lēmuma sekām. No vienas puses, iestāde atzīst pārkāpumu, no otras puses, norāda, ka tā neesot tiesīga izvērtēt pamattiesību sadursmi un faktiski atturas rīkoties. Rezultātā rodas neskaidrība, vai pārkāpuma konstatējums ir saistošs administratīvais lēmums ar tiesiskām sekām, vai tikai iestādes neformāls viedoklis.

Ņemot vērā Administratīvā procesa likuma 89. panta definīciju un tiesu praksi, Inspekcijas konstatējums par pārmērīgu datu apstrādi, kas nav sasaistīts ar korektīviem pasākumiem, var tikt kvalificēts kā faktiskā rīcība. Šāda rīcība, ja tā rada tiesiskas sekas vai aizskārumu datu subjektam,

ir pakļauta administratīvās tiesas kontrolei. Līdz ar to Inspekcijai ir pienākums skaidri norādīt, vai tās konstatējums ir tikai informatīvs viedoklis vai tiesiski saistoša rīcība, kas rada sekas.

Tādējādi Inspekcijas Atbildes vēstules argumentācija nav konsekventa un neatstāj adresātam skaidrību par to, kāds ir iestādes galīgais secinājums par Sūdzībā norādītajiem faktiem un kāpēc pie konstatētā pārkāpuma nav izvērtētas korektīvās pilnvaras.

[3.4.4.3.] Iesniedzējs norādījis, ka īpašās kategorijas datu publicēšana ir nekavējami novēršams pārkāpums, kura gadījumā Inspekcijai bija pienākums nekavējoties izmantot savas tiesības un veikt darbības pārkāpuma novēršanai.

Atbildes vēstulē ir atzīts, ka apstrādāti īpašu kategoriju personas dati, tomēr vienlaikus norādīts, ka šāda apstrāde var tikt attaisnota vārda brīvības ietvaros. Šāda norāde pati par sevi nav pietiekama.

Saskaņā ar Datu regulas 9. panta 1. punktu veselības datu apstrāde ir vispārēji aizliegta, izņemot, ja pastāv kāds no 9. panta 2. punktā paredzētajiem izņēmumiem. Savukārt Datu regulas 85. pants paredz, ka dalībvalstis var noteikt īpašus izņēmumus, lai nodrošinātu līdzsvaru starp vārda un informācijas brīvību un datu aizsardzību. Latvijā šis regulējums nostiprināts Datu likuma 32. pantā, kas paredz, ka, apstrādājot personas datus vārda brīvības ietvaros (žurnālistikas, akadēmiskās, mākslinieciskās vai literārās izpausmes nolūkā), piemēro tikai Datu regulas 5. panta principus.

Tas nozīmē, ka, ja datu apstrāde tiešām notikusi vārda brīvības ietvaros, Inspekcijai bija jāpamato, ka konkrētajā gadījumā pastāv šis īpašais regulējums un jāvērtē, vai datu apstrāde atbilst 5. panta prasībām (piemēram, samērīguma, datu minimizācijas un godprātīgas apstrādes principiem). Tā kā šāds izvērtējums nav veikts, Inspekcijas norāde uz vārda brīvību nevar kalpot par pietiekamu pamatojumu atteikumam veikt uzraudzības darbības.

Ievērojot minēto, Inspekcijas atbilde nav uzskatāma par argumentētu, pamatotu un Iesniedzējam saprotamu, līdz ar to tā ir atzīstama par prettiesisku.

Nemot vērā minētos faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 7., 14.¹, 76. panta trešajā daļu, 79. panta pirmo daļu, 81. panta pirmo un piekto daļu, 89. panta pirmo un otro daļu, 91. panta ceturto daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pantu, Fizisko personu datu apstrādes likuma 32. panta otro daļu, Datu regulas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktu, 9. panta 1. punktu un 2. punktu, 17. pantu, 12.–22. pantu, 55., 56., 57. panta 1. punktu, 58. panta 2. punktu, 60. un 77. pantu Inspekcija

nolemj:

- atzīt Datu valsts inspekcijas amatpersonas veikto faktisko rīcību – Inspekcijas direktora vietnieka p.i. M. Skuteles 2025. gada 16. maija vēstuli Nr. 2-4.2/678-N, par prettiesisku ;
- Uzdot Uzraudzības nodaļai atkārtoti, ar pienācīgu rūpību, izskatīt Iesniedzēja 2025. gada 27. februāra iesniegumu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmo un otro daļu lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam, savukārt lēmumu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam. Paziņošanas likuma 9. panta otrajā daļā noteikts, ka dokuments, kas nosūtīts pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Šo lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 188. pantu un 189. panta pirmo daļu un Fizisko personu datu apstrādes likuma 24. panta otro daļu un Tieslietu padomes 2025. gada 24.

jūnija lēmumu Nr. 48 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc iesniedzēja adreses (deklarētās dzīvesvietas adreses, papildu adreses (Dzīvesvietas deklarēšanas likuma izpratnē) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

Direktore

J.Macuka

[..]